

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. IX. De moralitate, intentionis & electionis invicem comparatarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. IX.

De moralitate intentionis, & electionis invicem
Comparatarum.

573. **D**ico primò quoties finis est malus, toties tam intentio finis, quàm electio medij est mala. De intentione constat ex terminis, de electione probatur: actus ponens existentiam finis mali est moraliter malus, sed electio medij ut utilis ad finem malum est actus ponens existentiam finis mali, ergo electio medij ut utilis ad finem malum est moraliter mala; Unde dans Eleemosynam ex fine malo e.g. vanæ gloriæ peccat etiam datione Eleemosynæ.

Dico secundò, si tam finis, quàm medium est malum: ut si fureris propter fornicationem. Medij electio habet duplicem malitiam; unam propriam, nempe furti, contra justitiam, alteram participatam à fine, videlicet fornicationis contra castitatem: & incendens domum Petri, ut in ea comburat merces Pauli, exercet duplicem injustitiam propter duplicatam damnificationem, quarum una non ordinatur ad alteram, nec auget *per num. 571. & seq.* augetur autem si incenderes domum Petri ex fine comburendi omnes ejus opes. *Platel. p. 2. Curs. Theolog. num. 94.*

574. Dico tertio: quando finis est bonus, medium verò malum e.g. furatur quis, ut det Eleemosynam: si intentio influit

in electionem medij mali, non est sola electio mala, sed etiam intentio. Probatur: omnis causa effectus mali est formaliter mala per ipsam causationem mali, sed intentio, si influit in electionem, est causa effectus mali, nempe electionis furti, ergo. Hinc Apostolus negat esse faciendâ mala, ut eveniant bona: ex quo loco infert Augustinus: mentiri semper esse malum, etsi fiat ob finem bonum.

Dico quartò: ut electio medij ex fine vitij participet hujus turpitudinis, non requiritur, ut finis vitij moveat ad electionem, nec ut malitia medij imputetur electioni, opus est, ut medium moveat. Ratio: quia sufficit malitiam præcognosci, ac medium amari ut objectum materiale amore vel positivo, vel interpretativo: qualiter interpretativè censetur amari, dum est obligatio impediendi ejus existentiam, & non impeditur, *per n. 541.*

Quæres. An, quando electionis medij mali finis est bonus, uti est in casu conclusionis tertiæ, saltem minuatur malitia electionis? Respondeo negativè cum Izquierdo *de DEO D. 35. n. 167.* quia finis bonus non tollit malitiam medij, & hujus electionis, ergo nec minuit cæteris paribus: paribus inquam, quia eligens

eligens medium malum propter finem bonum, communiter minus voluntaria fertur in tale medium, quam feratur id eligens ex alio motivo, sed hoc ipso minus peccat, hoc autem se per accidens habet

§. X.

An actus externus augeat moralitatem & satisfactionem actus interni?

575. Sensus est: an actus externus bonus, aut malus conducatur ad intensiorem bonitatem, aut malitiam: sive ad meritum & demeritum actus interni; & dum opus externum est bonum per se augeat satisfactionem, id est, vim delendi poenam:

Dico primò: actus externus bonus per se non intendit interni moralem bonitatem, ac meritum interni, nec malus malitiam, & demeritum. Ita communior Theologorum cum Izquierdo de DEO D. 35. n. 191. Haunold. lib. 2. Theolog. num. 380. contra Pallavicinum, plerosque scotistas: quos tamen deserit Herinx hic D. 3. n. 36. Probatur ex Matth. 5. *Qui viderit mulierem ad concupiscendam eam, jam mœchatus est eam in corde suo.* Id ipsum sensit S. August. de libero Arbitr. c. 3. pronuntians talem non minus reum esse, quam si opus exequeretur.

Probatur secundò ratione: tunc externus per se nihil addit interno, quando ante existentiam externi, tota hujus bonitas, & malitia imputatur interno,

sed sic est, nam accessu actus externi nulla ponitur nova libertas, consequenter nec nova imputatio, sed ubi non est nova imputatio, nequit esse nova bonitas, aut malitia.

Dixi: *per se*, quia per accidens saepe, imò plerumque accrescit nova bonitas aut malitia, non ex actu externo, sed aliunde occasione actus externi. Primo, quia accessu actus externi solet internus durare diutius, aut intendi vehementius (ipsa enim degustatio externi actus causat vehementiorem inclinationem ad idem objectum magis amandum) aut novus internus repeti. His omnibus modis per accidens augetur bonitas vel malitia interni, proinde meritum, & demeritum.

Objicies primò: ergo voluntas efficacis Eleemosynæ est tantum meriti, quanta foret data Eleemosyna, ergo si quis efficaciter vellet dare infinitam, faceret meritum infinitum. Secundò, sequeretur, quod Martyr plus non mereretur, quam paratus Martyrium subire. Tertio sequeretur, quod desiderium, & pro-